

Ötekileştirmek

— rasay · 06 Şubat 2012

SİYAH – BEYAZ + ÖTEKİLER – BİZİMKİLER

İki zıt kutbun, insanlık için neler kaybettiğini az çok hepimiz şahit olmuşuzdur... İnsanlık tarihine bakıldığı zaman kutuplaşmaların, hayırlı sonuçlar verdiğini müşahade etme imkânı bulamayız. Örnek vermek gerekirse; İlk inananlar ile müşrikler arasındaki gerginliğin her iki tarafı da yıprattığı bir gerçektir... Burada şunu fark etmemek elde değil... Akliselim düşünen tarafın da, kazandığı bir gerçektir. Bu gerçek sadece o döneme has olmayıp dünya durdukça da var olacaktır.

Kişileri; dinleri, inançları, renkleri, soyları ile küçümsemek ve ayrı bir kategoride değerlendirmek yanlıştır.

Her insan, Allah'ın eşsiz sanatının bir eseri olup, dünya denen âlemde yaşama hakkına sahiptir. Birey ve topluluklar, bir ideal uğruna hareket etmekle mükelleftir. Düşüncelerine saygı duymak gerekir. İnsan olarak bakıldığında ortak payda, yaşam özgürlüğü ve düşünce özgürlüğü ön plana çıkar.

Kuvvet ve imkân çokluğuna sahip olanın, olmayana zulmetme hakkı yoktur. Olamaz da. Bu doğrudan yola çıkarak, insanları sınıflandırmanın yanlışlığını tarih çok acı olaylarla ispat etmektedir.

Kişi ve kişilerin fikir, kuvvet ve mal üstünlüğü ile böbürlenmesi Ahsen-i takvimdeki yaratılış özelliğine de terstir. Kişilere o imkânı veren de vermeyen de kâinatın sahibi olan Allah (cc)'tir. Vermişse, kişinin imtihanının o üstün saydığı şeyle olması içindir. İmkânı elinde olmayanın da imtihanı yokluk karşısındaki davranışlarına bağlıdır.

Birde insanları inanışları ile hakir görmek vardır ki; bu işin en çetrefilli merkezine doğru götürmekte.

Ayrımcılık yoluna giden bir kişi ve kişiler, şunu da düşünmek zorundadır... "Benim tahammül edemediğim ötekine, bana da tahammül edemeyen bir öteki olabilir mi?" akıl sahibi bunu düşünmek zorundadır... Kutuplaşmayı yaparken kendisinin bir kutup olduğunu, karşı tarafın da ayrı bir kutupta olduğunu, kendisinin düşünce yeteneğinin var olduğu gibi, karşı taraftakinin de düşünme yeteneğinin var olduğunu düşünmek zorundadır.

Kuvvet sistemini eline geçiren bir grup baskı ile öteki saydığını sindirme yoluna gidiyorsa, kendi fikrine ve idealine güveninin olmadığı ortaya çıkar. İnsanlar arasında tartışma ortamı oluşturmadan, fikir teatisi yapmak isteyen biri; fikirlerinden çok davranış ve yaşayışı ile karşı tarafı etkilemeli ki, karşı taraf onda gördüğü güzel haller sayesinde, yolunu değiştirebilsin veya saygı duysun.

Sözü ile davranışı bir olmayan bir insanın, insan üzerinde etkili olması imkân dâhilinde değildir. Bu durumda iken ısrar etmenin neticesi, cebir kullanmaya doğru zemin hazırlar. Küçümseme duygusunun benliğe hâkimiyetinde, öteki ve beriki tabirinin netliği ortaya çıkar.

Bir zamanlar bu ülkede sen-ben, siz-biz, sağ-sol gibi kutuplaşmaların faturasını ülke olarak çok pahalıya ödemiş bir toplumuz. İşin garip tarafı o zaman kutuplara ayrılmış olanlar, bugün aynı kahvehanede karşılıklı oyun oynayıp, eğlenebilmektedir. Karşı taraf diye ayırım içine sokulan ve birbirlerine acımasızca saldıran o guruplar, şimdi barışık halde yaşamaktadır... Bu da şunu göstermektedir ki; dikta edilen fikir ve ideolojiler ilelebet baki kalmaz. Akl-ı selim düşünen bunların yanlış olduğunu anlar.

Denilebilir ki; o zamanlar birbirine silah çeken gençlik akl-ı selim değil miydi?.. Elbette akl-ı selimdi... Fakat insanları her yönden kuşatmış olan, benlik daha fazla ön plana çıkmıştı. Kimisi de yarınından endişe duyar haldeydi. Taraf olmanın menfaat teminine dayandığını sanmıştı.

Benim gibi düşünmeyenin yaşama hakkı yok dendiği zaman, dünyadaki bütün insanlığı karşı tarafa koymuş olursunuz. Çünkü her insanın dünyaya bakış açısı çok farklıdır. Bu bakış açısını, kılık kıyafetiyle, davranışıyla, yaşayışıyla, vs. belli etme hakkı vardır... Ama benim gibi düşüneceksin, benim gibi giyineceksin, benim gibi, benim gibi dediğiniz zaman ortama gerginlik hâkim olur... Bu durum da hem kişi, hem de toplum için zarar verici bir hal alır. Bir de bakmışsınız ki, kronikleşmiş ve tamamen zıt kutuplar içinde bir insan toplumu çıkar ortaya. Yaşam, düşünce, konuşma, yazma, vs. bütün kişiye özel haller zorlaşır.

Bir zamanlar gençleri kutuplaşmalarla birbirine vurduran perde arkasındaki senaristler, bugün gençliğin eğitilmiş olması ve oyuna gelmemesi karşısında, yeni oyunlar sahnelemekle meşguldür... Sevgili Peygamberimiz Hz. Muhammed (SAV) der ki; "Bir insan, bir yılan deliğinden iki kere ısırılmaz." Bu hadis'e dayanarak, şayet ısırılırsa, onun aklından zoru vardır.

Son söz olarak şunu belirtmekte yarar vardır... "Kutuplaşmalar insanlığa yarar yerine zarar verir. Bu gök kubbenin altında, her canlıya yetecek kadar rızık var iken, hep benim olsun sevdasına gidenlerin tarihte de var olduğunu ve onların da bir avuç toprak olup gittiklerini her akıl algılayabilecek kudrete sahiptir.." Dünya herkese yeter... Tahammül etmesini bilmek erdemlik sıfatının en güzel yanıdır. Hayvanlarda aynı ırk ve cinstekiler arasında ötekileştirme olsaydı ne olurdu?

Yarınınız bugününüzden daha iyi olsun...

Kaynak: Hadis ansiklopedisi, Kütüb-i Sitte, Prof. Dr. İbrahim Canan

Abdullah Yaşar ERDOĞAN